

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей
XII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(12-13 листопада 2009 р.)

У 2 томах

Том 1

Суми
ДВНЗ “УАБС НБУ”
2009

СУТНІСТЬ І КЛАСИФІКАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ КРИЗ

На думку експертів, сучасна світова фінансова криза не схожа ні на глобальну кризу 1929-1933 рр., ні на менші за розмахом кризи II пол. XX ст. Її основним структурним елементом вважається банківська криза.

Незважаючи на велику актуальність, наукова література не надає чіткого визначення банківської кризи та підходу до їх класифікації.

Науковці Г. Капріо й Д. Клінжебіел розглядають банківську кризу в контексті рівня платоспроможності та визначають її як подію, за якої відбувається втрата всього чи майже всього банківського капіталу.

Більш широке тлумачення дають науковці Р. Дутагупта і П. Кашін, які визначають банківську кризу як поєднання процесів ерозії банківського капіталу, масового вилучення депозитів вкладниками, скорочення діяльності банків і масштабного втручання держави у діяльність банків.

На думку вчених Л. Левіна та Ф. Валенсія, системна банківська криза характеризується великою кількістю банкрутств у корпоративному та фінансовому секторах держави. Однак недоліком такого визначення є зменшення уваги до інституційних ознак прояву банківської кризи.

Враховуючи вищесказане, можна дати таке визначення: **банківська криза** – це значна дестабілізація всього банківського сектора або його частини, що проявляється неспроможністю виконувати свої функції внаслідок критичного погіршення фінансових показників та супроводжується скороченням кількості банків і застосуванням державою заходів надзвичайного характеру.

Найчастіше банківська криза характеризується одним із видів фінансових криз, до яких також належать валютна, боргова, фондова кризи. Банківські кризи можуть виникати одночасно з іншими типами фінансових криз.

Аналіз економічної літератури дає можливість виділити такі ознаки класифікації банківських криз та їх види:

1. Залежно від глибини прояву:

- локальна – поширюється або на окремі сектори банківської системи, або на окремі регіони всередині країни;
- системна – спричиняє загальну дестабілізацію банківської системи, за якої частка безнадійних кредитів у загальній сумі активів банківської системи перевищує 10 %; витрати на проведення заходів щодо оздоровлення банківської сфери – понад 2 % ВВП;

проблеми в банківському секторі призвели до націоналізації значної кількості банків; спостерігалися масові “набіги” вкладників, вживалися заходи надзвичайного характеру.

2. За формою прояву:

- прихована (латентна) криза – характеризується виникненням неплатоспроможності багатьох банків, хоча вони продовжують працювати;
- відкрита криза – проявляється банкрутством банків, якому передують банківська паніка, що супроводжується масовим зняттям вкладів.

3. За складом:

- проста – відбувається дестабілізація лише банківської системи;
- подвійна – банківська криза, що супроводжується валютною кризою;
- потрійна – банківська криза, що супроводжується валютною та борговою кризою.

4. За рівнем прояву:

- мікрорівень – характеризується нестабільністю окремих кредитно-фінансових установ та зумовлює зростання державних витрат на їх реструктуризацію;
- макрорівень – перетворюється на економічну кризу та передбачає зниження ВВП, доходів, зайнятості та ділової активності;
- глобальна – передбачає значний макроекономічний спад, бюджетно-податкову та монетарну дестабілізацію.

Т.О. Маринич, Сумський державний університет

МОДЕЛЮВАННЯ ВАЛЮТНОГО КУРСУ ЯК ОСНОВНОГО ЧИННИКА ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

Глобальна фінансова криза, яка розпочалася більше року тому, оголила багато проблем національного та світового масштабу, пов'язаних з фінансовою стабільністю. Накопичення фінансових дисбалансів на тлі погіршення загальносвітової кон'юнктури призвели до повної дестабілізації фінансової системи України, про що свідчить рекордне знецінення національної валюти, зростання бюджетного дефіциту та боргового навантаження. Виникли значні проблеми у діяльності фінансових посередників держави. За висновками Всесвітнього економічного форуму (Financial Development Report 2009), у рейтингу фінансової стабільності Україна посіла останнє – 55-те місце.